

УДК 338.48

Климчук А.О., д.е.н., доц. кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Державний університет «Житомирська політехніка»

Еко-технології в та безвідходне виробництво як ключові вектори сталого розвитку готельно-ресторанного бізнесу України

Готельно-ресторанна галузь в Україні постійно стикається з непередбачуваними та несприятливими умовами. Економічна і політична нестабільність, пандемічні обмеження, а також військові дії на значних територіях суттєво вплинули на роботу цих підприємств. Зі зниженням туристичної активності власники готелів і ресторанів вимушені скорочувати персонал або навіть тимчасово зупиняти діяльність через різке зменшення попиту на послуги. Це негативно відбивається на економіці країни, оскільки бюджети різних рівнів недоотримують податки, а населення страждає через фізичні та психологічні проблеми. Тема роботи підприємств у цій галузі привертає увагу науковців, адже вона є ключовою для формування та просування послуг індустрії гостинності.

Сталий розвиток став однією з центральних тем для готельно-ресторанного бізнесу. Водночас актуальними залишаються питання, пов'язані з переробкою харчових відходів і скороченням використання одноразового пластику, управлінням енергоресурсами та водними ресурсами, захистом довкілля та відповідальним туризмом. Непрямі викиди, що виникають на всіх етапах створення продукту, також становлять значну проблему, ускладнюючи оцінку реального впливу підприємств на довкілля. Проте впровадження технологій з управління цим впливом може зробити процес оцінки прозорим і доступним, як і фінансова звітність.

Сфера гостинності робить вагомий внесок в економіку України, стимулюючи розвиток суспільства. Сталий розвиток охоплює екологічні, соціальні та економічні аспекти. Те, що колись сприймалося як абстрактна концепція, нині є важливою складовою бізнес-стратегій великих компаній. Ініціативи сталого розвитку більше не вважаються формальними заявами – відповідальне споживання та виробництво стало частиною глобальних цілей сталого розвитку ООН, особливо Цілі сталого розвитку 12.

Для малих та середніх підприємств індустрії гостинності питання сталого розвитку часто залишається поза увагою. Великі мережеві готелі можуть дозволити собі команди, що займаються впровадженням сталих практик, проте малим підприємствам це складніше через обмежені ресурси. Основні труднощі, які заважають їм реалізовувати стратегії сталого розвитку, включають:

- Відсутність фінансування. Початкові витрати й тривалий період окупності інвестицій змушують відмовлятися від таких ініціатив.
- Дефіцит часу. Власники малого бізнесу не завжди можуть виділити достатньо часу на впровадження сталих практик.
- Недостатність знань у сфері сталого розвитку.

Малий та середній бізнес може сприймати сталий розвиток як можливість для свого зростання. Екологічно відповідальні підприємства приваблюють клієнтів, готових платити більше за екологічно чисті послуги та продукти. Підприємствам доступні різні способи для впровадження сталих практик, від створення «зелених» офісів до інвестицій в енергоефективність. Оприлюднення інформації про екологічний вплив підприємства є ефективним інструментом підвищення інвестиційної привабливості. Екологічна сертифікація також сприяє зниженню шкідливого впливу на довкілля шляхом дотримання певних стандартів.

Малий бізнес відчуває менший соціальний тиск щодо екологічної відповідальності, оскільки на його практики звертають менше уваги. Це знижує пріоритетність екологічних питань, але вирішити це можна шляхом посилення контролю з боку держави та зростання екологічної свідомості споживачів.

Сучасні екологічні проблеми стали стимулом до популяризації концепції сталого розвитку, яка перетворилася на центральну парадигму світової економіки. Туристична індустрія підтримує цей напрям, активно впроваджуючи принципи сталого розвитку, щоб зменшити негативний вплив на природу та суспільство.

Готельна індустрія, яка стрімко розвивається, за прогнозами може зрости до 2050 року на 80 000 нових закладів. Однак такий розвиток підвищує навантаження на довкілля через високі витрати енергії, води та утворення відходів. Екологізація діяльності готелів не тільки покращить якість життя, але й сприятиме ефективнішому використанню ресурсів.

Інтеграція готелів у місцеві екосистеми може створити конкурентні переваги, що особливо важливо у складних сучасних умовах. До ключових екотрендів у готельному бізнесі належать ефективне використання водних і енергетичних ресурсів, скорочення харчових відходів, сортування сміття, зменшення одноразового пластику, екологічна сертифікація та використання екологічних матеріалів.

Готелі споживають більше енергії, ніж місцеві жителі, але застосування альтернативних джерел, як-от сонячна енергія, допомагає знизити витрати на комунальні послуги на 10–25%. Деякі готелі, як-от

Секція 6. Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: виклики та майбутні можливості

Courtyard by Marriott-Lancaster, повністю забезпечують себе сонячною енергією. Інші заходи енергозбереження включають встановлення енергоефективного обладнання та використання цифрових технологій для контролю споживання енергії.

Проблема високого споживання води в готелях частково вирішується рециркуляцією стічних вод для поливу, встановленням сантехніки з низьким споживанням води та використанням дощової води. Наприклад, готель Soori Bali повністю забезпечує себе дощовою водою завдяки спеціальній системі фільтрації.

Готелі також створюють значну кількість побутових відходів. У відповідь на це багато закладів переходять на сортування відходів, використовують матеріали, придатні для переробки, та компостують органічні відходи. Підвищення екологічної свідомості серед персоналу та клієнтів стимулює позитивні зміни, підвищуючи відповідальність за екологічну стійкість готелів. Це покращує імідж підприємства та підвищує його конкурентоспроможність на ринку.

Список використаних джерел:

1. Івашура А.А. Сучасні тенденції розвитку зеленої економіки в умовах глобалізації та мінімалістичного руху : монографія / Івашура А.А.– Харків : Вид. ХНЕУ, 2022.– 115 с.
2. Melissen F. Sustainability challenges and opportunities arising from the owner-operator split in hotels / Melissen F., Ginneken R., Wood R. C. // International Journal of Hospitality Management.– 2016.– Vol. 54.– P. 35–42.
3. Аналіз сталого споживання і виробництва в Україні / Івашура А.А., Борисенко О.М., Савченко М.Ф., Дитиненко С.О. // Грааль науки.– 2021.– № 9.– С. 198–204.